

B o l g á r
HIREK

A magyarországi bolgárok kétnyelvű havilapja

2010. december

Цена 150 форинта • Ár: 150 Ft

Български В Е С Т И

Вестник на българите в Унгария

Скъпи читатели,

*Желаем ви весела
Коледа и честита
Нова година!*

*Minden kedves olvasónknak
kellemes karácsonyi ünnepe-
ket és boldog új évet kívá-
nunk!*

Банкок – един различен свят

За първи път откакто е представителен ансамбъл на ЦИОФФ танцов състав „Янтра” участва на голям международен фестивал – фолклорния фестивал в Банкок. „Янтра” взе участие във фестивала от 2 до 10 декември 2010 г. заедно с оркестър „Право.” За организацията, за участието и за невероятното преживяване ни разказа ръководителят на състава д-р Данчо Мусев, председател на БРС.

Как попадна „Янтра” на този фестивал?

Като представителен ансамбъл на ЦИОФФ-България имаме възможност да участваме на престижни фестивали. Получихме поканата в средата на октомври и трябваше да реагираме много бързо. Става въпрос за фолклорния фестивал, свързан с празненствата по случай рождения ден на краля на Тайланд от 2 до 10 декември т.г. Имахме две седмици на разположение да съберем парите и да отговорим. Рядко се получават такива покани.

Какви са впечатленията ви?

Стана ясно, че организаторите планират да превърнат срещата в ежегоден фолклорен фестивал, но тази година задачата му бе да обогати празненствата с още една зрелищна проява. ЦИОФФ-Тайланд е много активна организация и успя чрез световния център да покани участ-

ници от още осем държави – Южна Корея, Индия, Шри Ланка, Полша, Швейцария, Словакия, Турция. Всички състави бяха от много висока класа, а и всичко се проведе в един изключително интересен и различен от нашия свят. Играхме на огромни сцени с многохилядна публика. Намирахме се в огромен све-

товен метрополис с небостъргачи, където видяхме и богатство, и бедност – големи крайности и антагонизми. Организацията беше перфектна и фестивалът премина като едно от най-престижните събития в страната. За нас бе огромно удоволствие, че танцов състав „Янтра” от Унгария представлява България на един такъв фестивал – и това така ще остане в документите, в архивите: че ние сме представители на България. Ние сме много благодарни на организаторите от ЦИОФФ България, които през месец юни присъстваха на нашия квалификационен концерт за представителен ансамбъл. На фестивала присъства и председателят на световната организация на ЦИОФФ, което

ни открива възможност и за други участия. През 2012 г. в Южна Корея ще се състои Фолклориада, на която също имаме шанс да бъдем поканени. Но това е въпрос на бъдеще. Важното е, че достойно представихме нашата общност и смятам, че за българите в Унгария е чест, че имаме такъв състав, както и това, че

Bangkok – egy más világ

A Jantra Néptáncgyűttes első ízben vett részt nagy nemzetközi fesztiválon, amióta a CIOFF minősített táncgyűttese lett – a bangkoki folklórfesztiválon. Hogy került a Jantra erre a fesztiválra? – erről beszélgettünk dr. Muszev Dancsóval, a táncgyűttes egyik vezetőjével.

Valóban a bulgáriai CIOFF minősített táncgyűttesekeként lett meg a lehetőségünk, hogy rangos fesztiválokra vegyünk részt. Október közepén kaptuk meg a meghívót, és nagyon gyorsan kellett reagálnunk. Ez a folklórfesztivál a thaiföldi király születésnapja alkalmából került megrendezésre december 2. és

10. között. Két hetünk volt, hogy összeszedjük a pénzt és válaszoljunk.

Tehát a fesztivál egy konkrét alkalom kapcsán került megrendezésre. Milyen benyomásokkal tértek haza?

Megtudtuk, hogy a szervezők a találkozót minden évben megrendezendő folklórfesztivállá kívánják tenni, de idén az ünnepek gazdagítása volt a cél. A thaiföldi CIOFF nagyon aktív szervezet, és a világszervezet segítségével sikerült nekik még hét országból – Dél-Koreából, Indiából, Sri Lankáról, Lengyelországból, Svájcban, Szlovákiából és Törökországból meghívni résztvevőket. Minden együttes

nagyon magas színvonalú volt. És az egész fesztivál egy izonyúan érdekes és más világban zajlott le. Hatalmas színpadokon táncoltunk több tízezer néző előtt. Egy óriási metropoliszban voltunk, felhőkarcolókkal, ahol gazdagságot és szegénységet is láttunk – nagy végleteket és különbségeket. A szervezés tökéletes volt, és a fesztivál az ország egyik legtekintélyesebb rendezvényeként zajlott le. Számunkra nagy öröm volt, hogy a Jantra Néptáncgyűttes Magyarországról Bulgáriát képviselte egy ilyen fesztiválon – és ez így marad fenn az archívumokban, hogy mi képviseltük Bulgáriát. Nagyon hálásak vagyunk a bulgáriai CIOFF szervezőinek, akik júniusban itt voltak a koncertünkön, amelyen megkaptuk a minősítést. A bangkoki fesztiválon ott volt a

успяхме да съберем средствата за участието в това престижно мероприятие.

Как възприеха и танцьори, и ръководители излизането пред такава огромна публика?

Първоначално наистина беше малко стресиращо – огромни сцени, всичко се прожектираше на екрани зад нас, за да може да се вижда от публиката. Сякаш реалният и виртуалният свят се бяха слели. Но бързо свикнахме да се движим под многобройните прожектори. Сцените бяха с мокет, което не е много подходящо за българските танци, в които има тропане, набиване. Трябваше да отреагираме и на това. Там публиката ръкопляска по-малко, но затова пък непрекъснато си изложен на фотоапарати и камери. Часове преди и след концерта, докато стоиме облечени в костюми, не можехме да се освободим от стотиците хора с фотоапарати, накрая ни извеждаха с полиция и с автобуси от мястото на концерта.

Успяхме да посетим и по-важните културни паметници, парламента, царския палат, храма на Буда – всеки ден имахме някаква програма. За един отидохме и до морето. Танцов състав „Янтра” взе участие и в програма по тайландската национална телевизия. Четирима от осемте участници бяха поканени на разговор в студиото.

Беше малко изморително, но се

запознахме с един съвсем нов свят. Поразени бяхме и отношението към краля, който се радва на искрената обич на поданиците си. Личността му е неприкосновена, той е пряк наместник на Буда на земята. Присъствието на будизма също може да бъде открито на всяка крачка. Има много паметници, пред които се полагат цветя, молят се. Тези две неща – отношението към краля и будизмът – ни направиха много силно впечатление.

Пътуването е свързано с доста средства, как успяхте да ги съберете за толкова кратко време?

Това беше ключов въпрос. Трийсет са представителните ансамбли на ЦИОФФ България и поканата е била отправена към всички, но само ние успяхме да реагираме бързо и да съберем сумата за толкова кратко време. Имахме и собствени средства, събирани от години наред именно за такива фестивални участия. Освен това голяма помощ ни оказаха Столичното българско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария и много местни самоуправления. Танцьорите също платиха по 30 000 форинта. Така успяхме да съберем сумата от близо 4,5 милиона. Благодаря на всички спонсори, на цялата общност и на танцьорите за това, че успяхме да представим българския фолклор на такова високо ниво.

CIOFF nemzetközi szervezetének elnöke is, ami lehetőséget nyújthat számunkra más fesztiválokön való részvételre is. 2012-ben Dél-Koreában lesz a Folkloriada, amire szintén van lehetőségünk meghívót kapni. De ez a jövő kérdése. Az a fontos, hogy méltón képviseltük a közösségünket, hogy a magyarországi bolgárok számára elismerés, hogy ilyen együttesünk van, és az is, hogy sikerült összegyűjtenünk a pénzt egy ilyen rangos fesztiválon való részvételre.

Hogyan élték át a táncosok és a vezetők, hogy ilyen nagy számú közönség előtt lépnek fel?

Először kicsit zavarban voltak – hatalmas színpad, mindent hatalmas kivetítőkre vetítettek ki mögöttünk, hogy a közönség láthassa. A színpadok padlószo-

nyeggel voltak borítva, ami nem igazán megfelelő a bolgár táncoknak. Ezt is meg kellett oldanunk. A közönség kevesebbet tapsol, viszont folyamatosan fényképezkedni akar. A fellépések előtt és után órákig nem tudtunk kikerülni a fényképezni vágyók gyűrűjéből, végül a rendőrség segítségével vittek el minket buszokkal a fellépés színhelyéről.

Sikerült meglátogatnunk a legfontosabb nevezetességeket is, egy napot pedig a tengerparton töltöttünk. A Jantra Néptáncgyüttes a thaiföldi televízió műsorában is szerepelt. Nagyon nagy benyomást tett ránk a király iránti tisztelet is, akit alattvalói valóban szeretnek, Buddha földi helytartójának tartják. A buddhizmus jelenléte is folyamatosan érezhető. A király iránti tisztelet és a budd-

hizmus nagy benyomást tettek ránk.

Az utazás nagyon sok pénzbe került, hogy sikerült összegyűjteni ilyen rövid idő alatt?

Ez kulcsfontosságú kérdés volt. A bulgáriai CIOGG harminc minősített együttesek közül csak nekünk sikerült összegyűjtenünk a részvételhez szükséges pénzt. Az általunk az évek alatt összeszedett pénzen kívül nagy segítséget kaptunk a Fővárosi Bolgár Önkormányzattól a Magyarországi Bolgárok Egyesületétől és sok helyi önkormányzattól, és a táncosok is befizettek fejenként 30.000 Ft-ot. Így sikerült összegyűjtenünk a közel 4,5 millió Ft-ot. Köszönet a szponzoroknak, a táncosoknak és az egész bolgár közösségnek, hogy ilyen magas szinten képviselhettük a bolgár folklórt.

Министър Младенов в българското училище

При посещението си в Унгария на 3 декември т.г. външният министър на България Николай Младенов отдели време и за българското училище в Будапеща. Той се срещна с представители на общността. На срещата присъстваха Димитър Танев, председател на ДБУ, Андреа Генат, завеждащ офиса на БРС, Светла Кьосева, директор на Българското училище за роден език. Домакин беше директорът на БУСЕУ „Христо Ботев” Емилия Атанасова. Срещата се проведе в присъствието на посланик Димитър Икономов и посланик Юдит Ланг.

Министър Младенов заяви, че единственият начин да се съхрани българското училище е то да се приобщи към местната среда, да намери своето място в унгарската образователна система. Той подкрепи напълно усилията на българската общност да изгради свое дву-

езично училище, което България ще продължава да подпомага правно и чрез програмите за образование на българите зад граница.

Министър Младенов отговори на въпросите на „Български вести”

Може би никога през новата и най-новата българска история България не е имала толкова емигранти. Има ли българското правителство ясна визия за политиката си по отношение на българите зад граница?

Да, България иска да наблегне на няколко неща. Първото е, че всички българи зад граница трябва да имат достъп до поддържането на българския си дух и култура: да могат да учат езика, историята на България и т.н. Затова въпреки тежките финансови ограничения през тази година, ние успяхме да запазим програмата „Роден език и култура зад граница”, която подкре-

пя българските училища зад граница. Второто, което ни предстои да направим, е да прегледаме консулското си обслужване на българските общности зад граница, така че то да стане по-добро, най-грубо казано. И на трето място, да наблегнем на по-добрата координация на работата на Българските културни центрове, за да могат те да бъдат по-активни, видими за общността. В най-скоро време предстои откриването на Български културен център в Белград.

Българската общност в Унгария нито е многобройна, нито е нова емиграция, нито е в съседна на България държава.

Какви са шансовете ѝ да реализира своите цели?

Но е в една държава, която е много приятелски настроена към всички българи, към която и България е много приятелски настроена, с която отношенията ни са много

A bolgár külügyminiszter a bolgár iskolában

Magyarországi látogatása alkalmából december 3-án Nikolaj Mladenov, a Bolgár Köztársaság külügyminisztere idôt szakított arra is, hogy meglátogassa a budapesti bolgár iskolát, ahol a találkozott a magyarországi bolgár közösség képviselôivel is. A találkozón, amelynek házigazdája Emília Atatansova, a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium igazgatója volt, részt vett Tanév Dimiter, az MBE elnöke, Kjoszeva Szvetla, a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola igazgatója és Genát Andrea, a BOÖ hivatalvezetôje, valamint Dimitar Ikonov és Láng Judit nagykövet is.

A bolgár külügyminiszter kijelentette, hogy

ahhoz, hogy a bolgár iskola fennmaradjon, az szükséges, hogy megtalálja a helyét a magyar oktatási rendszerben. Egyetértett a bolgár közösség azon törekvésével, hogy kétnyelvű iskolát alapítson, amelyet Bulgária jogilag és a határon túli bolgárok oktatási programján keresztül is támogatni fog.

A miniszterinterjút adott a Bolgár Híreknek.

Bulgária újkori és legújabb kori története során talán sohasem volt ennyi emigráns. A bolgár kormány-nak van konkrét elképzelése a határon túli bolgárok iránti politikájával kapcsolatban?

Igen, Bulgária több dologra kíván figyelmet

velem fordítani. Az első az, hogy az összes határon túli bolgárnak hozzáférjen a bolgár kultúrához, tanulhassa a nyelvet, Bulgária történetét stb. Ezért az ideai komoly anyagi megszorítások ellenére is sikerült megőriznünk az „Anyanyelv és kultúra a határokon túl” programot, amely a határon túli bolgár iskolákat támogatja. A másik dolog, ami előttünk áll, hogy megvizsgáljuk a határon túli bolgár közösségek konzuli ellátását, hogy az jobbá váljon. És az is fontos, hogy a bolgár kulturális központok tevékenységének jobb koordinálására is hangsúlyt fektessünk, hogy a helyi bolgár közösségek számára aktívabbak, láthatóbbak legyenek.

близки – не само политически и икономически, но и културни и традиционни. Днес бяхме в Българското училище в Будапеща. На мене ми се струва, че е много важно това, че тук се мисли как да се развие българското училище. По наистина да бъде в максимална степен интегрирано в унгарската образователна система, като се поддържат, разбира се, българските предмети. А децата, които идват тук да бъдат наистина конкурентноспособни и да бъдат интегрирани в общността, в голямата общност, в която живеят в Унгария, а не да се чувстват изолирани. Това е изключително важно, защото светът вече е прекалено динамичен и взаимосвързан, за да смятаме, че човек търси щастието си само в страната, от която произлиза. Трябва да бъдем гъвкави и адаптивни към средата, в която живеем. Има според мен потенциал тук.

A magyarországi bolgár közösség lélekszáma nem túl magas, nem az új emigráció tagjai és nem is Bulgáriával szomszédos ország. Milyen esélyei vannak arra, hogy megvalósítsa a céljait?

De egy olyan országban él, amely baráti érzelmeket táplál a bolgárok iránt, amely iránt Bulgária is baráti érzelmeket táplál. Ma voltunk a budapesti Bolgár Iskolában. Úgy gondolom, hogy nagyon fontos dolog az, hogy itt gondolkoznak azon, hogyan hozzanak létre olyan bolgár iskolát, amely maximálisan integrálva lesz a magyar oktatási rendszerbe, de a bolgár nyelven tanult tantárgyak is fontosak lesznek. És az ide járó gyerekek nem érzik majd magukat elszigetelve a magyar oktatási rendszertől, a közegetől, amelyben élnek.

Vярвате ли, в българската общност в Унгария? Смятате ли, че може да осъществи целите и задачите, които си поставя?

Не я познавам толкова добре, но не виждам причина да не може, след като това е общност, установена в Унгария от много-много години. Има хора, които са родени тук, други, които са избрали да дойдат тук, но не са прекъснали връзката си с България. Всичко зависи от хората.

На каква подкрепа можем да разчитаме от страна на България?

По отношение на правната база, която урежда на държавно ниво съществуването на българо-унгарско училище, по отношение на програмите, които съществуват в България за обучение на българите зад граница и пълното съдействие на посолството на РБългария.

Hisz-e magyarországi bolgár közösségben? Ön szerint meg tudja-e valósítani a maga elé kitűzött céljait?

Nem ismerem annyira jól a közösséget, de nem hiszem, hogy ne tudná, hiszen olyan közösség, amely nagyon sok évvel ezelőtt telepedett le Magyarországon. Vannak közöttük itt születettek, vannak olyanok, akik azt választották, hogy ide jönnek, de nem szakították meg a kapcsolatukat Bulgáriával. Minden az emberektől függ.

Milyen támogatásra számíthatunk Bulgáriától?

A jogalapra, amely állami szinten rendezi a bolgár-magyar iskola létezését, a Bulgáriában létező olyan programokra, amelyek a határon túli oktatást támogatják, valamint a Bolgár Köztársaság nagykövetségének teljes támogatására.

Az országos és a területi kisebbségi önkormányzat tagjainak választása

Az országos, valamint a megyei és a fővárosi kisebbségi önkormányzatok megválasztására 2011. január 9-én kerül sor. A választás napját az Országos Választási Bizottság tűzte ki. A Bolgár Országos Önkormányzatba megválasztható képviselők száma 21 fő, a Pest Megyei és a Fővárosi Bolgár Önkormányzatba pedig 7 fő.

A választáson az elektorok, azaz a települési kisebbségi önkormányzatok tagjai választanak és választhatók. Csak az szavazhat és csak az lehet jelölt, aki a szavazás napján tagja a települési kisebbségi önkormányzatnak.

A szavazásra azokon a településeken, ahol a szavazás napján települési kisebbségi önkormányzat működik, a helyi választási bizottság által kijelölt helyiségben kerül sor.

Az elektor akkor szavazhat, ha személyazonosságát és lakcímét a következő, magyar hatóság által kiállított, érvényes igazolványok bemutatásával igazolja:

- a) a lakcím igazolására is alkalmas, érvényes személyazonosító igazolvánnyal;
- b) lakcímgazolvánnyal és

- személyazonosító igazolvánnyal,
- útlevelel,

- 2001. január 1-jét követően kiállított (kártya formátumú) vezetői engedéllyel.

Az elektor egy listára szavazhat, majd a szavazólapot borítékba zárja, amelyen fel kell tüntetni a kisebbség megnevezését. (Ha megyei vagy fővárosi kisebbségi önkormányzatot is választanak, a két szavazólapot ugyanazon borítékba kell tenni.)

Kérjük a Magyarországi Bolgárok Egyesülete színeiben megválasztott bolgár képviselőket, hogy a választás eredményessége érdekében feltétlenül menjenek el szavazni.

Връчиха наградите „Про култура миноритате”

За всеотдайна дейност в полза на националните и етнически малцинства в Унгария тази година бяха връчени осем награди „Про култура миноритате” на дейци и общности.

Възпоменателният плакет и диплом са дава на личности и общности на националните и етнически малцинства в Унгария, чиято дейност за съхраняването и развитието на културното наследство на малцинствата е на много високо ниво и допринася за толерантното съжителство на народите в Карпатския басейн.

Тази година отличието бе връчено на актрисата Габриела

Хаджикостова от българското малцинство, Културен дом „Аладар Рац” (циганско малцинство), оркестър „Чабар” (хорватско малцинство), пенсионираният музикален педагог Ференц Крейс (немско малцинство), журналистката Ева Йова Симон (румънско малцинство), пенсионираната учителка Молнар Андрашне (словашко малцинство), театралната трупа „Весели другари” (словенско малцинство), както и Съюза на полските самоуправления в областта Боршод-Абауй-Земплен.

Поздравяваме Габри с това ново признание!

На българският е градинари

Отколе, напуканите от тежка работа градинарски ръце, оставяли мотиките и кошовете с тор, за да се съберат на своя традиционен празник Димитровден, да се видят, да разменят мисли за трудности и успехи във всекидневната си работа, за тъгата по роден край, жена, деца и близки...

Достойни за уважение за усърдието, работливостта и задружността на българските градинари живели и работили в Зугло, за което признателните жители на района са дали името на една от улиците „Болгаркертес”

Съхраняващо традициите, Българското самоуправление в Зугло отправи покана към близкоживущите българи за участие в поднасяне на венец на поставената плоча на ул. „Болгаркертес” 25., което стана на 6-ти ноември.

Ангел Грозданов

Átadták a Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjakat

A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájáért végzett kiemelkedő munkáért idén nyolc közművelődési szakembernek, illetve közösségnek ítéltek oda a Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjat.

Az emléklakettel és díszoklevéllel járó kitüntetés olyan Magyarországon élő nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyek és szervezetek kaphatják, akik és amelyek kiemelkedő tevékenységet végeznek a magyarországi kisebbsé-

gek kulturális örökségének megtartásáért, fejlesztéséért, és tevékenységükkel hozzájárulnak a Kárpát-medence népeinek tolerancián alapuló együttéléséhez.

Hadzikosztova Gabriella színművész a bolgár nemzeti kisebbség, a Rác Aladár Közösségi Ház a cigány etnikai kisebbség, a Csabar zenekar a horvát nemzeti kisebbség, Kreis Ferenc nyugdíjas zenepedagógus a német nemzeti kisebbség, Eva Iova Simon újságíró a román nemzeti kisebbség, Molnár Andrásné nyugdíjas

pedagógus a szlovák nemzeti kisebbség, a Vidám Barátok amatőr színjátszó csoport pedig a szlovén nemzeti kisebbség érdekében végzett munkájáért érdemelte ki az elismerést, amelyet nyolcadikként idén a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Lengyel Kisebbségi Önkormányzatok Szövetsége kapott meg.

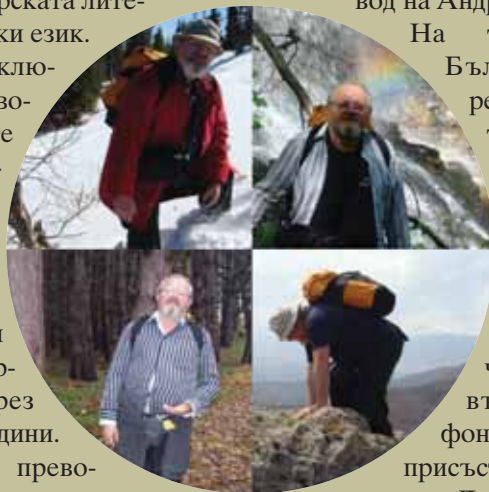
Gratulálunk Gabinak az újabb elismeréshez!

Честитка за Дьорд Сонди

Със сборника „Прелетни цветя“ унгарският българист Дьорд Сонди отбеляза 35 годишнината от своята творческа дейност. Той е един от най-дейните популяризатори и труженици на българската литература на унгарски език.

В сборника са включени негови преводи – от народните песни и българската класика, до съвременната българска литература – излизали в книги или в литературния печат през последните 35 години.

Незабравими са преводите му на българска класика – благодарение на Дьорд Сонди унгарският читател се запознава с „Бай Ганьо“ на Алеко Константинов, „Записки по българските въстания“ на Захари Стоянов, „Антихрист“ на Емилиан Станев и много други. Днес Дьорд Сонди, наред с преводите, работи и като (може да се каже единственият) издател на съвременна българска

литература на унгарски език. На тържеството, което се състоя в БКИ, той обяви и излизането на най-новото заглавие – романа „Майките“ на Теодора Димова в превод на Андреа Генат.

На тържеството в Българския културен институт залата беше препълнена и дори нямаше места – нещо, не твърде характерно за литературна вечер. Имаше четене, разговор, въпроси. Особен фон на вечерта беше присъствието на студентите на Дьорд Сонди (като лектор по унгарски език в Софийския университет „Св. Климент Охридски“), които той въвлича в усилията си да разпространява унгарската литература в България. С предимно техни преводи е издаден неотдавна и отделен брой на „Литературен вестник“, посветен на унгарската литература.

България и Унгария

Нашето председателство ще бъде успешно, ако до 30 юни ЕС гласува влизането на България в Шенген. Приемането на България и Румъния в Шенгенското пространство ще бъде един от приоритетите на унгарското шестмесечно председателство на ЕС, което започва през януари, заяви министърът на вътрешните работи на Унгария Шандор Пинтер.

Унгария поема председателството на ЕС от януари 2011 г. за шест месеца.

В София Пинтер подписа споразумение за сътрудничество в борбата с престъпността с министъра на вътрешните работи Цветан Цветанов, предава МВР. Документът е първото двустранно споразумение в областта на вътрешните работи след пълноправното членство на двете държави в ЕС. Той създава широка платформа и предлага ефикасни механизми за сътрудничество между компетентните органи в борбата с престъпността. По думите на министър Цветанов новото Споразумение регламентира засилен обмен на информация, провеждане на съвместни операции, взаимна подкрепа, сътрудничество в областта на обучението и специализираната подготовка на полицейски служители.

"В рамките на нашето председателство желаем да окажем една силна подкрепа и смятаме, че ще постигнем тази цел. В тази посока смятаме, че нашето председателство ще бъде успешно тогава, когато до 30 юни ще бъде взето положително решение в Европейския съюз по този въпрос", заяви Шандор Пинтер.

Франция постави под въпрос способността на Румъния и България да охраняват границите на ЕС, но ЕК поясни, че няма да се постават политически изисквания пред страните за влизане в зоната.

Szondi György köszöntése

Vándorvirágok című kötetével ünnepelte Szondi György műfordítói pályafutásának 35. évfordulóját. Szondi György a bolgár irodalom magyarra átültetőinek egyik legjelesebb képviselője. A kötetben az ő fordításai kaptak helyet a népköltészettől és a bolgár klasszikusoktól a kortárs bolgár irodalomig, a fordítások az elmúlt 35 évben különböző könyvekben és folyóiratokban jelentek meg. Szondi György többek között olyan bolgár regényeket ültetett át magyarra, mint Aleko Konsztantinov Hihetetlen történetek egy mai bolgárról (Baj Ganjo), Zahari Sztojanov Egy nemzet mámora

és Emilian Sztanev Antikrisztus c. műveit. Jelenleg Szondi György a fordítói tevékenység mellett könyvkiadással foglalkozik, kiadója gondozásában számos kortárs bolgár író műve látott napvilágot magyarul. A Bolgár Kulturális Intézetben rendezett ünnepségen Szondi György bemutatta Teodora Dimova Az anyák című regényének a napokban megjelent fordítását is, amelyet Genát Andrea ültetett át magyar nyelvre.

A Bolgár Kulturális Intézet nagyterme teljesen megtelt az ünnepségen, ami nem szokványos egy irodalmi esten. Volt felolvasás, beszélgetés, kérdések. Külön színfoltot adott az estnek a szófia egyetem magyar szakos diákjainak a jelenléte, akiket Szondi György az egyetem korábbi lektoraként bevon a magyar irodalom bulgáriai terjesztésébe.

Култът към Свети Наум

Тази година се навършват 1100 години от смъртта на свети Наум, един от учениците на светите братя Кирил и Методий. Това бе поводът на състоялата се на 14 и 15 октомври конференция на тема „Култът към Свети Наум Охридски в Унгария?“. Конференцията получи заслужен отзвук, на откриването ѝ присъстваха фигури от политическия елит, очевидно привлечени и от темата, която прокарва мостове и е повод за сътрудничество, а не за разделение – както се изрази заместник-държавният секретар Чаба Латорцаи. В организацията на събитието се включиха различни институции, сред които Работната група по изкуствознание към академичната комисия в Дебрецен, Катедрата по славянска филология при Будапещенския университет Лоранд Йотвъош, Българският културен институт, Българският културен форуми и други, но сърце и инициатор на цялата проява е доцент Марта Над, която от години е един от най-добрите познавачи на православното изкуство в Унгария. Нейната научна монография, посветена на Свети Наум и на култа към него в Унгария е вече в печатница и само липсата на средства спъва

неговото издаване. Конференцията бе придружена и от интересна изложба.

Култът към Свети Наум навлиза в Унгария на два пъти. Първият път е още преживе на Наум, който заедно с Кирил и Методий взема участие в покръстването на населението на унгарските земи. Той е проповедник от истински европейски формат – изпратен с мисия от Константинопол и ръкоположен от папата.

За втори път името на Свети Наум се появява, донесено през 18 век от преселените от района на Охрид търговци. Вероятно този светец им е бил особено близък, тъй като е свързан с Охрид и още там местният култ към него е бил изключително силен. От друга страна, Свети Наум е бил почитан и като покровител на търговците. В регистъра на православната община в Мишколц са записани множество деца на име Наум. Най-силно е неговото присъствие обаче в иконните изображения. Първият параклис в църквата в Мишколц носи името на свети Наум, негови икони се срещат в почти всички православни храмове в Унгария.

Интересно допълнение към работ-

ната атмосфера на конференцията бе изложбата, открита в православния храм „Света Богородица“ в Будапеща. На нея бяха представени творби, посветени на Свети Наум, както от историческото наследство, така и от съвременни автори. Този интересен експеримент също е осъществен от д-р Марта Над, която лично е поканила художниците да участват в изложбата със специално създадена за целта творба. Получила се е интересна панорама от различни подходи и виждания на художници с различна култура и произход. Били те православни или католици, българи или унгарци, сърби или румънци. В изображенията е наблегнато на култа към свети Наум, тъй като данни за неговия житейски път няма. Самият Наум е бил личност, принадлежала и към двата културни кръга – православен и католически. А Унгария е разположена на пресечната линия на тези две култури – смята доцент Марта Над – Ето защо и двете култури имат място в унгарското съзнание.

Szent Naum kultusza

Idén 1100 éve hunyt el Szent Naum, Szent Cirill és Szent Metód tanítványainak egyike. Ebből az alkalomból szervezett konferenciát a budapesti Bolgár Kulturális Intézet, a Bolgár Kulturális Fórum, az ELTE BTK Szláv Filológiai Intézete és a Debreceni Akadémiai Bizottság Művészettörténeti Munkabizottsága 2010. október 14-15-én a Bolgár Kulturális Intézetben. A konferenciát Latorczai Csaba, egyházügyi, nemzetiségi és civil kapcsolatokért felelős

helyettes államtitkár. Dimiter Ikonov, a Bolgár Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. Szt. Metód Bolgár templom lelkésze és Plamen Pejkov, a BKI igazgatója nyitotta meg. A konferenciához kapcsolódóan 2010. október 14-én délután Ochrídi Szent Naum kultusza címmel ikonkiállítás nyílt a Petőfi-terti Nagyboldogasszony székesegyházban.

Поверия за Коледа и Нова година

Ако Коледа е в понеделник, зимата ще е тежка, а пролетта и лятото ще са дъждовни. Есента ще е суха, гроздето няма да е много добро, също и виното. Няма да е добра годината и за кошериците и меда. Най-сполучлива ще е за властници, войводи и управници.

Ако Коледа е във вторник, зимата ще е снеговита, а пролетта — дъждовна. Есента ще е суха, пшеницата и плодовете няма да са много добри. Да внимават пътуващите по море. Ще има мед и масло в изобилие.

Ако Коледа е в сряда, зимата ще е тежка, а пролетта — суха. Ще има грозде и вино в изобилие. Враговете ще печелят успехи в мир.

Ако Коледа е в четвъртък, зимата ще е мека, а пролетта и лятото — ветровити. Зеленчуците и медът ще намалеят. Плодовете и маслото ще са много. Силните ще загубят позиции.

Ако Коледа е в петък, зимата ще е много зла, лятото ще вали, есента ще е суха, а гроздето — в изобилие. Князете ще ги хвалят, войниците ще се радват.

Ако Коледа е в събота, през зимата ще трупа много сняг. Пролетта ще е ветровита, лятото — с дъжд. Плодовете няма да са много, но ще са хубави. Овцете ще се разболяват. Могат да се очакват природни стихии и бедствия — пожари, земетръси. Възрастните хора да внимават за здравето си.

Ако Коледа е в неделя, зимата ще е мека, лятото — сухо, а есента — ветровита. Войниците ще се радват, управниците ще бъдат развенчани. Плодове, мед и добитък ще има в изобилие. Да се пазят младите.

Обичаите и поверията при посрещането на Новата година целят само едно - Новата година да бъде щастлива, изобилна и богата. или за прогонването на зли духове и привличането на късмет.

В много славянски народи има традиция с въже или панделка да се връзват заедно краката на масата, около която сядат семейството за празничната вечеря. Така и през следващата година всички ще бъдат заедно и няма

да се разделят.

Както посрещнеш Новата година, такава ще бъде цялата ти година. Затова трябва да направите весело и радостно тържество.

На новогодишната трапеза трябва да има много храна и напитки, за да бъде богата следващата година.

Ако на Новогодишната ви трапеза има сложена питка и сол, ще имате богата и щастлива година.

Този, който кихне на празничната трапеза, той ще е щастлив и богат през годината.

Ако в Новогодишната нощ си облечете нова дреха, цялата ви година ще е щастлива и радостна.

Ако в новогодишната нощ се веселите и сте с приятели, през цялата година ще сте щастливи.

В последните минути на старата година изпийте до дъно чашата си. След това я напълнете догоре и посрещнете Новата година с пълна чаша. Не доливайте в старото си питие. Питието от старата година трябва да бъде напълно изпито.

В Новогодишната нощ трябва да имате пари в джобовете си, за да ви посрещне Новата година с пари и да сте богати.

Не давайте пари назаем в последния ден от старата година и в първия ден от Новата година.

Каквото ти се случи в първия ден от годината, такава ще е цялата година.

В последния ден на старата година по светло изхвърлете боклука. Така разчиствате място за новото и хубавото през годината.

В първия ден от Новата година не изхвърляйте боклука, за да не изхвърлите късмета си.

През първия ден от Новата година не бива да се работи тежка работа, за да ти е леко през годината.

Първият човек, влезнал в къщата след настъпването на полунощ, ще повлияе на годината, която ще имате. Идеалният вариант е това да е мъж с тъмна коса, висок и добре изглеждащ, а ще е дори още по-добре, ако носи малки подаръци като парчехляб, сребърна монета, клонче от вечнозелено

растение и сол. Руси и червенокоси хора носят лош късмет, ако прекратят прага ви първи. Ако жена първа влезе в дома ви, това ще е катастрофа, затова не я допускайте близо до прага си, докато не го прекрачи мъж. Първият влизащ трябва да почука и да бъде пуснат вътре, вместо безцеремонно да използва ключ, дори да живее в този дом. След като поздрави обитателите на къщата и остави малките подаръци, които е донесъл, този човек трябва да прекоси къщата и да излезе през врата, различна от тази, през която е влезнал. Никой не трябва да напуска помещението, в което е, преди да е дошъл този човек — първото движение из цялата къща трябва да направи той. Първите влизащи не трябва да са кривогледащи, да имат плоски стъпала или вежди, събиращи се по средата.

Счупването на някоя вещ ще доведе до разрухата в дома ви през новата година, затова бъдете внимателни. Плаченето на този ден също не е препоръчително, защото ще определи тъжен тон на следващите 12 месеца. В полунощ всички врати в къщата трябва да са отворени, за да може старата година да си отиде необезпокоявана и да дойде новата.

Бъдете колкото се може по-шумни в полунощ. Така не само празникът ще бъде по-вълнуващ, но и ще изгоните Дявола и злите духове, които се боят от шума, затова бъдете старателни в това!

Обърнете внимание на времето в ранните часове на първия ден от годината. Ако вятърът духа от юг, времето ще бъде хубаво и годината ще носи просперитет. Ако вятърът е от север, ще бъде година на лошо време. Източен вятър носи глад и бедствия. Най-странното, при западен вятър, годината ще бъде богата на мляко и риба, но и ще посещнете смъртта на важен човек. Ако няма никакъв вятър, като цяло годината ще носи радост и благополучие.

По материали от интернет

Скъпи читатели!

Разговарях с Д-р Андраш Биро антрополог, председател на Фондация "Курултай". В най-новите си проучвания стига до извода, че от всички европейски народи най-близо до унгарския стои българския народ.

На тазгодния Курултай взеха участие няколко делегации, успяхте ли да създадете по-близки връзки с представителите на Бага Тур?

Създадохме приятелски връзки с българската група. Това, което правят е на ниво, гордеят се с традициите си, ние се движим в една посока. Особено ме зарадва това, че член на българската делегация бе и археологът Д-р Иво Топаланов доцент в Шуменския университет. Сигурен съм, че тази връзка ще се задълбочи още повече.

За опазването на традициите има нужда от доза патриотизъм. Как мислите колко силно е у унгарците националното съзнание?

В наши дни, в хаоса на ценностите,

породен от глобализацията, когато представителите на младото поколение не уважават нито родителите си, нито традиционното минало и настояще, е много важно обръщането към традиционалните ценности. Ако вземем само примера с Курултай: преди 15 години, ако някой построише юрта, хората се чудеха, питаха защо, а на сегашния Курултай вече имаше над 130. Много млади хора учат народни танци, народна музика. Главният въпрос е дали в дадена страна учебната система и политическата наука имат национално направление, тогава има къде да се посеете семето.

Вярно ли е, че в изследванията ви сте стигнали до извода, че от всички европейски народи, българският стои най-близо до унгарския?

Да, но трябва да уточним, че изследванията се отнасят за Y хромозомите, т.е. по бащина линия българите стоят най-близо от цяла Европа до днешното унгарско население. Трябва да се добави още, че не сме изследвали сърби и словаци, тъй като при тези народи има и многобройно унгарско население. Това е едно много интересно и сравнително ново изследване.

В историята на България и Унгария има много сходни черти, такава е загубата на огромни територии, при българите това се случва след

сключването на Ньойкия договор, а при унгарците след Трианонския договор. Тези исторически бедствия какво влияние имат върху националното съзнание?

От една страна, в такива случаи се появява разочарование, летаргия у народа. След загубите в тези държави след Втората световна война идва чуждата окупация, която крайно консервира горчивата ситуация. Но малката прослойка, която винаги е вярвала в запазването на общността, им даде сили, но общо взето останалите направи скептични. И в двете страни има като че ли чакане на чудо. Тази ситуация може да бъде използвана в много отношения, всичко зависи от това, дали има хора от интелигенцията, които да се преборят с лъжетрадициите, които да не обещава чудеса, а да покажат на хората истинското им минало. И двете нации се гордеят със славни исторически герои, с интересни неща, дори по-интересни от измислените.

Kedves Olvasóink!

Mostani számunkban Bíró András antropológust, a Kurultaj Alapítvány elnökét mutatjuk be Önöknek.

A Kurultaj rendezvényen idén is több delegáció képviseltette magát, sikerült valamilyen közelebbi viszonyt kialakítani a Baga Tur hagyományőrző csoporttal?

A bolgár csoporttal nagyon baráti kapcsolatot alakult ki. Nagyon színvonalas az, amit csinálnak. A Baga Tur csoport tagjai nagyon büszkék a hagyományaikra, mi és ők egy úton járunk. Aminek még külön örültem, hogy a bolgár delegáció tagjaként Dr. Ivo Topallov sumeni régész is részt vett a rendezvényen. Biztos vagyok benne, hogy ez a kapcsolat csak mélyülni fog.

A hagyományőrzéshez kell egy jó adag hazaszeretet. Ön szerint a magyarokban mennyire él a nemzet tudat?

Napjainkban, amikor a globalizáció miatti teljes értékrendbeli zűrzavar alakult ki, ahol a fiatalok többsége saját szüleit sem tiszteli, a hagyományos múltat meg a jelent sem, nagyon fontos a hagyományos értékrend felé fordulás. Én azt mondom, hogy ez a dolog építhető. Ha csak a Kurultaj példáját vesszük alapul, 15 évvel ezelőtt, ha valaki állított egy jurtát, akkor csodájára jártak, megkérdezték, hogy miért, a mostani Kurultajon pedig már 130 jurta volt. Nagyon sok fiatal ismét jár közösségbe, népzénet, néptáncot tanulni. A fő kérdés az, hogy egy ország életében az oktatásrendszer, a tudománypolitika nemzetibb irányvonalat vesznek-e, a szó-

nak a jó értelmében, és ha igen, akkor van olyan alap, amiben el lehet vetni a magot. Egyre többen jönnek ezekre a hagyományőrző rendezvényekre, egyre többen érdeklődnek.

Igaz-e hogy a kutatásai során arra a következtetésre jutott, hogy az összes európai nép közül a bolgárok állnak legközelebb a magya-rokhoz?

Igen, bár itt nagyon fontos megjegyeznem, hogy itt az Y kromoszómát vizsgáltuk, azaz kimutatható apai ágon, hogy a mai magyarországi lakossághoz a bolgárok állnak a legközelebb Európában. Még egy kitélt kell tenni, itt nem vizsgáltuk a szlovákokat és a szerbeket, mivel ezek a népek nagyon erősen összekeveredtek a magyarsággal, és amikor egy az ezekből az országokból származó összesített minta van, nincs etnikailag szétbontva, így

Говорейки за една нация, често казваме типично такъв или типично инакъв национален характер, как мислите откъде произхождат тези поведенчески черти и свойства на характера?

Човечеството, както и в други неща, обича да категоризира.

Има ли типично унгарски или български характер?

Да, има, трудно е да се дефинира, но има например типично унгарски реакции. Или такива са например типично унгарското упорство, смесено с интересна гордост. За българите знаем, че са много търпеливи. Зад тези неща се крие не само генетика, а и социология. През вековете кое се е запазило като ценност в обществата, кое се е заличило, кое се е засилило, тези неща също се променят. Но трябва да се внимава със стереотипизацията.

Като антрополог в момента какво представлява за вас най-голямо предизвикателство?

Какви изследвания правите напоследък?

Като антрополог се занимавам с няколко теми, предимно с историческа антропология, формиране на унгарската нация, миграцията и създаването на унгарската държава. В рамките на това близо от 10 години се занимаваме със създаването на огромна евроазиатска база данни, предимно от костния материал на древните времена, с помощта на

които може да се моделират отделните популации в каква връзка са били помежду си, може да бъде проектирано отделните географски промени в коя епоха са се появили, моделирането на тези миграции е много интересно. Напоследък изследванията се допълват и от генетически изследвания.

Планувате ли други българо-унгарски изследвания?

На всяка цена, от една страна искаме да изследваме двата народа въз основа на по-голяма база данни, понеже имаме малко данни за прабългарите, тези изследвания искаме да разширим и в антропологичен материал, а по-късно да разширим и генетическата база данни. Ако имаме възможност да направим изследвания и в България, и от костните материали да осъществим и ДНК изследвания.

Кога сте бил за последен път в България? Какво ви е впечатлението за страната и за българите?

През май месец бях последно на една конференция в София, но ходих и в Средна и Източна България, посетихме Преслав и ранните български средища. Няколко пъти съм бил в България, харесва ми българския народ, българите са много мили хора, българската кухня, а също така и музиката им много ми допадат. Тези неща не ги казвам от учтивост. Българската природа е пре-

красна, излъчва спокойствие, като ми се удаде възможност, с удоволствие посещавам страната.

Възникна идеята за евентуално организиране на Курултай в България

Да, естествено това трябва да стане по преценка на българската страна, дали могат да осъществят нещо подобно, ние от наша страна бихме се радвали и ще помогнем с каквото можем, основното е да се съгласуват ценностите, които следваме, за да не тръгнем в няколко посоки. Както бяхме казали на представителите на Бага Тур, ние подкрепяме подобно начинание, могат да разчитат на нас.

Представата за учените е, че по цял ден седят в библиотеката, лабораторията и т.н. Неотдавна изненадано констатирах в една статия, че сте 7 кратен шампион по джудо. Покрай науката как се вмести и спортът? Или точно с тези две се получава духовния и физическия баланс?

Тези две неща вървят ръка за ръка, "здрав дух в здраво тяло". Аз винаги съм спортувал, на 8 годишна възраст започнах да тренирам джу-до, повече от 11 години бях национален състезател, спортът и днес е неразделна част от живота ми. Човек тренира военни спортове не само заради състезанията, в известен смисъл те са и начин на живот.

olyan lenne, mintha magunkat vizsgálunk. De általánosságban azt lehet mondani, hogy az európai népek közül a bolgárok állnak a magyarokhoz a legközelebb az Y kromoszóma szerint, ez valóban így van, és ez egy nagyon érdekes és új eredmény.

Antropológusként mit tart a legnagyobb kutatási kihívásnak? Mi az, amin mostanság dolgozik?

Antropológusként több témával is foglalkozom, főként történelmi antropológiával, ezen belül is a magyarság kialakulása, vándorlása és a honfoglalás kor. Ezen belül most egy nagyon érdekes munkát csinálunk lassan 10 éve, egy nagy eurázsiai adatbázist készítünk. Főleg a régi korok csonttani leleteiből. Különösen a koponyák méretei (arányai) és morfológiai jellegzetességei alapján hasonlítottunk össze különböző népeket, különböző föld-

rajzi helyekről illetve egyazon régióknak a különböző korokból származó leleteit viszonyítjuk egymáshoz. Ezek révén lehet modellezni a különböző népegek közti kapcsolatokat illetve egy népesség különböző összetevőit. Valamint a különböző földrajzi helyek közti migrációs (vándorlási) kapcsolatokat lehet vizsgálni. Ezt mostanában kiegészíti e genetika is.

Bolgár-magyar vonatkozásban tervez-e még további kutatásokat?

Mindenképpen, egyrészt szeretnénk egy nagyobb adatbázisban összevetni a két népcsoport, különböző korokból származó adatait. Ma még kevés adatunk van a korai - protobolgárokról. Ezért jelentősen szeretnénk bővíteni az antropológiai anyagot is különös tekintettel a korai bolgár betelepülés időszakára. A későbbiekben a genetikai adatbázist is szeretnénk növel-

ni, és ha lesz rá mód Bulgáriában is végezni kutatásokat, az ottani csontanyagokon. Amennyiben az anyagi források megengedik szeretnénk majd DNS vizsgálatokat is megvalósítani.

7. Mikor járt utoljára Bulgáriában? Mi a benyomása az országról, az emberekről?

Májusban voltam utoljára, egy konferencián vettem részt Szófiában, de elmentünk Közép-és Kelet Bulgáriába is, voltunk Preszlávban, a korai bolgár központokban. Többször jártam már Bulgáriában, nagyon szeretem az ottani embereket, a bolgár konyhát is, a bolgárok nagyon kedves emberek, a zenéjük is szívemhez közel álló. Ezeket nem udvariasságból mondom. Gyönyörűek a bolgár tájak, van egy nyugalmas sugárzó hangulata, szívesen utazom oda, amikor tehetem.

Рождество

Отново е Рождество Христово. В духа на православната ни църковна традиция и тази година нека се поздравим с Рождения ден на нашия Спасител и Господ Иисус Христос.

Ние, българите, вече 1145 години вярваме и изповядваме, че заради нас и нашето спасение Бог Отец изпрати Своя Единороден Син от небесата, Който се въплъти от св. Дева Мария и стана Човек. Точно това събитие велелепно празнуваме на Рождество Христово, като

със страх Божи, вяра и любов се веселим и тачим Неговото явяване на земята.

Така и подобава: изпратен ни от Бога Отца с любов, ние трябва да отвърнем на Неговия жест по същия начин, т. е. да посрещнем Богомладенеца Христос с любов. Такава е и Неговата Първа заповед: „Възлюби Господа, Бога твоего, от всичкото си сърце, и от всичката си душа, и с всичкия си разум, и с всичката си сила" (Марк 12:30). Всичко, което правим в

Българската православна църква - да ходим на църква, да палим свеци, да се молим, да постим, да се изповядваме, да се причастваме, има тази едничка цел - всичко това да правим, за да обикнем сладчайшия Христос.

Грешка е да твърдим, че вършим всички тези неща, само за да станем по-добри хора. Защото, ако Българската православна църква имаше за цел да ни направи по-добри хора, тогава нямаше да има смисъл да придобиваме лична

връзка с Христос, нито пък щеше да има смисъл Христос да дойде на земята. Хубаво е да проумеем, че нашата връзка с Него - с Бога е отношение на любовта, взаимоотношение, което не можем да обясним чрез разума, защото любовта превъзхожда разума. Любовта е над логиката!

Божията любов превъзхожда човешкия разум. Затова, българските светци са си имали "своя си" логика, непонятна на неохристовения човек. Тяхната логика е логиката на любовта. Тъкмо на това ни учи и Българската православна църква – да обичаме Господ Иисус Христос.

Личното ни взаимоотношение с Богомладенеца Христос е нещо, което ни помага да стигнем и до Христовата любов. Когато стигнем до Христовата любов, тогава притежаваме всичко, казано в Евангелието, т. е. личното взаимоотношение на човека с Бога. Празникът Рождество Христово ни помага най-много да проверим сърцето си дали се е променило или не, дали сме се свързали с Христос лично или просто се задоволяваме с религиозните си задължения пред Него и невястата Му - Църквата, без да имаме лично отношение с Бога, поради което и Бог няма да ни се открие. На този велик ден на Христовото Рождество апелирам към всички, които сега четете, да обърнете вниманието си върху себе си и да разберете, че Българската православна църква е лечебницата, която ни лекува, карайки ни да обичаме Христос. А Христовата любов е пламъкът, който се разгаря и гори в сърцата ни. Всеки от нас трябва да изследва себе си дали се намира в Христовата любов. Ако виждаме в себе си пороци, користолюбие и лукавст-

во, тогава трябва да се безпокоим. Защото не е възможно Новородилият се Христос, Чийто Рожден ден празнуваме днес, да е в нашите сърца, а да сме кисели като оцет. Не е възможно да се

молим и да сме изпълнени с жлъч срещу другия човек. Не е възможно да четем Евангелието и да се караме с брат си или сестра си. Не е възможно да сме православни българи, членове на която и да е Българска православна църковна община по света, а в същото време да не сме научили азбуката на духовния живот. А тази азбука е любовта, която „всичко извинява, на всичко вярва, на всичко се надява, всичко претърпява" и „никога не отпада" (1 Кор. 13:7,8). В чест на Рождество Христово нека потушим в нас егоизма и всички онези неща, които, за съжаление, ни правят за смях и ни

карат да изглеждаме неразумни пред Богомладенеца. Да се смирим и да започнем да поправяме себе си чрез покаянието, което се ражда като плод на смирението. Вместо да търсим оправдания, нека изследваме себе си дали Божията любов е в нас, която може да изцели нашето същество. Нека станем хора, изцелени от страстите и греха. Може би ще запита някой: Да, хубаво е това, но как да стигнем до него?

Ето - Христос се роди, Той е вече на земята. Той е сред нас. Крачи с човешки стъпки редом с нас. Името Му е Емануил, което ще рече: „С нас е Бог!" Наречен е още „Иисус, защото Той ще спаси народа Си от греховете му" (Мат. 21:23). Той е добрият Лекар – да се оставим с вяра в Неговите ръце. Той знае за всеки един от нас какво е необходимо. Само Той може да ни води по пътищата, по които с течение на времето можем да се усъвършенстваме с възможност дори да стигнем до богоподобие. Да имаме вяра в Него. Той е пътят, истината и животът. Той бди над нас и има грижата за нашето добруване.

Прочее, да помолим Новородилия се Богомладенец да ни благослови да видим Божието чудо в наши дни – да възлюбим Бога, та Неговата любов да ни съпътства, да бъдем хора, които се преобразяват с Неговото име и в Неговата благодат.

Честито Рождество Христово!
Божията милост и любов да бъдат с всички вас през Новата 2011 година!

Микулаш пристигна от България

Тази година Микулаш пристигна в Българския културен дом чак от България. Още с влизането си се оплака, че е премръзнал от големия студ. Но това не попречи на доброто му настроение. Беше довел със себе си децата от Фолклорно студио „Зора” и Студиото за модерен балет „Импулс” от Русе. Те изнесоха истинска естрадна програма с много музика и танци, която достави радост и на деца, и на възрастни. Кръглата зала на културния дом постепенно се изпълни с детска глъч и нетърпението нарастваше всеки миг в очакване на добрия старец. Краят на програмата бе увенчан с неговото пристигане. Дядо Микулаш раздаде подаръците, а децата се снимаха с него. Но и след това не трябваше да бързат да се прибират, тъй като домакините се бяха погрижили да има какао и козунак за всеки.

A Mikulás Bulgáriából érkezett

Idén a Mikulás egyenesen Bulgáriából érkezett a Bolgár Művelődési Házba. Ahogy belépett, rögtön arra panaszkodott, hogy majdnem megfagyott a nagy hidegben. De ez nem vette el a jókedvét. Elhozta magával a Zora Folklórstúdió és az Impulz Modernbalett-stúdió növendékeit, akik egy igazi esztrádműsort adtak rengeteg zenével és tánccal, ami mind a gyerekeknek, mind a felnőttek-

nek nagy örömet szerzett. A Művelődési Ház nagytermét egyre jobban betöltötte a gyerekek zsvijaja, akik türelmetlenül várták a piros ruhás, fehér szakállas ven-

dég érkezését. A műsor végén aztán a Mikulás be is lépett a terembe és szétosztotta az ajándékokat a gyerekeknek, akik közös fotókat készítettek vele.

Заедно в Деня на християнското семейство

Всяка година на 21 ноември Българската православна църква отбелязва празника Въведение Богородично, известен и като Ден на християнското семейство и християнската младеж. Този ден е повод да се замислим и да отворим душите и сърцата си за доброта. Затова и занятието в Неделната детска градина бе посветено на семейството.

Присъстваха всички семейства, като всяко едно от тях имаше отличителен знак. Кукленият театър „Мечото семейство” накара малките деца още по-силно да се доближат до своите родители и да почувстват тяхната топлина. А стихчето „Колко мило, колко сладко”, което децата научиха, бе причина очите на възрастните да блеснат от умиление.

Занятието продължи с изненади, които бяха подготвили семействата. Най-напред децата изработиха мишле от орехова черупка под ръководството на родителите на Дани и Дори. След това последваха песни и танци, които бяха изпълне-

ни с голямо въодушевление. За кратко време малките танцьори си поставиха червени пояси – момчетата, а китка цвете – момичетата и заиграха под ритъма на народната музика. Макар и леко изморени, но с усмихнати личица децата очакваха следващата изненада. А тя бе от семейството на Пети – състезателна игра за бързина и точност. И когато вече силите бяха изчерпани, дойде и „най-сладката” задача. Лена, Гита и тяхната майка показаха на малките кулинари как да си направят вкусни и красиви топки от бисквитено тесто.

Както в миналото, така и сега всички като едно голямо семейство се наредихме около масата, отрупана с вкусна почерпка. Както в миналото, така и сега благословихме нашите семейства, нашите домове и си пожелахме любов, единомислие и мир! А децата научиха най-важния урок в своя живот, че семейството е свято и нужно на всеки!

Подарък от Про скола булгарика

Българското училище за роден език получи четири компютъра за нуждите на обучението по български език – подарък от Фондация Про скола булгарика.

Фондация Про скола булгарика участва в конкурс на Държавната агенция по информатика, за сътрудничество на обществените организации с училищата, благодарение на който бяха закупени четири компютъра с чист софтуер. Средствата на фондацията са от данъчния 1%, получен през тази година.

Данъчен номер на Фондация Про скола булгарика:

18066184-1-42

Együtt a keresztény család napján

A Bolgár Ortodox Egyház minden év november 21-én ünnepli Szűz Mária bemutatását a templomban, amely a keresztény család és a keresztény ifjúság napja. Ezért a Vasárnapi Óvoda foglalkozását a családnak szenteltük.

Minden család kapott egy saját jelet. A Maci családja című bábelőadás alatt a gyerekek még közelebb húzódtak a szüleikhez, hogy érezzék a belőlük áradó melegséget. A gyerekek által előadott vers pedig a szülők könnyeit szalta elő.

A foglalkozás azokkal a meglepetésekkel folytatódott, amelyeket a családok készítettek elő. Dani és Dóri szüleinek a vezetésével a gyerekek először egérikét készítették

dióhéjból. Majd a dalok és a táncok következtek, amelyeket nagy lelkesedéssel fogadtak az apróságok. Ezután kissé fáradtan, de mosollyal az arcukon várták a következő meglepetést, amely Peti családjáé volt – az ügyességi vetélkedőt. És amikor már végképp elfáradtak, jött az „legedesebb” feladat – Léna, Gitta és az anyukájuk megtanították őket golyókat formálni keksztesztából.

Végül mindenki az asztal köré állt, amely tele volt finomságokkal, megáldottuk a családjainkat, az otthonainkat, és szeretetet és békét kívántunk egymásnak. A gyerekek pedig jó példát kaptak abból, hogy a család szent és mindenkinek nagyon fontos.

Ajándék a Pro Schola Bulgaricától

A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola négy számítógépet kapott ajándékba a Pro Schola Bulgarica Alapítványtól. Az Alapítvány pályázatot adott be a Kormányzati Informatikai Ügynökséghez a társadalmi szervezetek és az iskolák együttműködése projekt keretén belül, amelynek köszönhetően sikerült megvenni a négy számítógépet tiszta szoftverrel. Az Alapítvány az idén kapott 1%-ból fizette ki a számítógépeket.

A Pro Schola Bulgarica Alapítvány adószáma:

18066184-1-42

Най-скъпият подарък

Имало едно време една чудна къщичка, в една чудна гора, на една чудна планина, сред една чудна природа, под чудното синьо небе. Там в тази къщичка дружно си живеели Лиса, Вълчо, Меца и Врабчо. Меца била къщовница – по цял ден чистела, готвела и шетала из къщата. Вълчо пък се занимавал с ремонтите – поправял маси, столове и всичко, което се счупело. Врабчо, нали бил много малък, винаги забелязвал какво е пропуснато да се направи или донесе от другите животни и по този начин им помагал. А Лиса, нали била суетна и седяла по цял ден пред огледалото, когато в къщичката идвали гости ги посрещала – тя била домакин. Така си живеели щастливо нашите четирима герои.

Но ето, че една сутрин, още преди изгрев слънце, на вратата се похлопало. Животните потрили сънено очички, наскочили от креватчетата и се наредили зад вратата. Първа до вратата, оправяща своята прическа със затаен дъх, застанала Лиса, а след нея Меца, Вълчо и Врабчо. И след като всички се успокоили Лиса с тих глас попитала:

– Кой е?

– Аз съм!

– Коя си ти?

– Аз съм Баба Зима.

Не ти вярвам! – рекла лисицата – Златна Есен е още при нас. Не може да си Баба Зима.

– Погледни през прозореца и ще разбереш – отвърнала Зимата.

Лисицата и другите животни погледнали през прозореца и що да видят – всичко било побеляло.

– Сега вярвате ли ми? - попитала Баба Зима.

– Вярваме! – рекли животните – Но какво те води при нас? – зачудили се те.

– Имам подарък за вас.

Тогава Лиса отворила вратата и що да видят – Зима държала една елхичка:

– Нека тази елхичка краси вашият дом в Коледната нощ! – казала Баба Зима и си отишла.

Зарадвали се животните за подаръка и започнали да го украсяват с гирлянди и играчки.

– Ами подаръците ни? Къде са? – ядосала се Лиса.

– Къде са? – Къде са? – зачудили се животните.

– Как къде? – отговорил Врабчо – Подаръците са при Дядо Коледа.

– А защо не ги е донесъл? – изръмжал Вълчо.

– Защото не сме си пожелали какъв подарък искаме! – отговорила Меца.

– Какво чакаме! – отвърнала Лиса – Хайде да си пожелаем.

– Хайде! Хайде! – съгласили се животните.

Първа за желание се наредила Лиса:

– Аз имам нужда от ново червило, спирала за очи, лак за нокти, крем за лице... Аз всъщност искам цял козметичен салон! – отсечено рекла Лиса

– А Дядо Колега дали ще ти го донесе ли? – усъмнило се врабчето.

– Да, разбира се! – подскочила като ужилена Лиса.

Замислила се отново лисицата дали е заслужила такъв голям подарък, защото доста злини била направила през годината, но сякаш, за да убеди сама себе си пак го казала:

– Да, да! Сигурна съм, че съм била добра през годината и... съм заслужила подаръка.

– Ами ти Вълчо, какво искаш да ти донесе Дядо Коледа? Какъв подарък искаш? – попитали животните.

– Аз ли? – изръмжал вълкът – Аз искам мотор.

– Вълчо, защо ти е мотор в гората? - попитал Врабчо За да мога да ловя повече плячка...А...искаш да кажа, за да мога да спасявам животните ако някой ги нападне – поправил се Вълчо, за да не разберат животните коварния му план.

– А бил ли си послушен Вълчо през годината? – попитало пак врабчето.

– Разбира се – стреснал се Вълчо – Разбира се, че бях. На никой нищо лошо не съм направил. Единственото, което правих е да подканям животните в гората да ми видят стомаха по отблизо, а... исках да кажа да ми погледнат по отблизо зъбите, тъй като нещо ме болят.

– Ами ти, Мецо, какво искаш? - попитала Лиса.

– Аз искам сладкиши, мно-о-о-го сладкиши. Не! Всъщност искам цяла сладкарница.

– Но защо? – попитал Врабчо.

– Така като ме гледаш, Врабчо, Меца няма ли нужда от храна – лакомо рекла Меца и продължила – Колкото повече – толкова повече!

– Ами ти Врабчо, какво искаш? – попитали животните.

– Аз не искам нищо!

– Как така нищо?! – попитала Лиса – Ето аз поисках козметичен салон, Вълчо поиска мотор, Меца поиска сладкарница, само ти не искаш нищо.

Тогава Меца се намеси:

– Врабчо, виж си крачетата – босички – не искаш ли нови ботушки за зимата? Ами виж си перушинката – малко е и тъничка – не искаш ли шубичка да те топли през зимата? Ами я виж стомахчето – празно е – не искаш ли житце, за да има какво да хапваш през студените вечери?

– Не искам! – рекло врабчето – Всичко, което искам го имам. Имам покрив над главата си и приятели, с които да го споделям.

– Ти си глупаво врабче, – рекли животните – но щом така си решило твоя воля. Нека така да бъде.

Станало вечер и всички заспали, а на сутринта, когато се събудили животните що да видят – под елхата подаръци. Първа затичала Лиса да види своя подарък:

Но какво? Къде е козметичния ми салон? Какво е това?

В кутията на Лиса имало кисело грозде. Заядосвала се Лиса как може такова нещо и какъв бил този Дядо Коледа, който не изпълнява желаня. Затичал се и Вълчо към своя подарък и що да види. И неговото желание не било изпълнено – в кутията си той имал обувки с токчета:

– Но защо? – завайкал се Вълчо – Какво да ги правя тези обувки? Аз исках мото-о-о-р!!!

– Ами ти Мецо, какво получи? – запитали я другите животни.

– Кристална ваза.

– А това ли искаше?

– Не, исках сладкарница, но и на мен не е изпълнил желанието Дядо Коледа.

Но под елхата имало още един подарък – той бил за Врабчо. Животните се спогледали и рекли:

– Ами ти Врабчо? Какъв подарък получи?

– Аз имам цял чувал с най-различни семена.

– Но защо?! – зачудили се животните, след което започнали да се ядосват.

И тъкмо тогава се появила Баба Зима, която била дочула оплакванията им. Като я видели животните започнали да ѝ се жалват. Тогава тя им рекла:

– Слушайте, мили животни, Дядо Коледа е донесъл тези подаръци, защото вие сте заслужили такива. На теб, Лисо, той донесе кисело грозде, защото цяла година мамеше животните в гората. На теб, Вълчо, донесе обувки на токчета, защото гонеше животните, за да ги изядеш. А на теб, Мецо, донесе кристална ваза, защото си лакома.

– А на Врабчо, защо е донесъл чувал със семена? Врабчо не поиска нищо! - рекли животните.

– Точно заради това. Врабчо не излъга, нито беше лаком за голям подарък, затова Дядо Коледа реши да му подари този чувал със семена. Врабчо искаше само да е със своите приятели в Коледната нощ.

Тогава животните разбрали мъдростта на белобрадия старец. Лиса закачила гроздето да се суши на камината, Вълчо дал своите обувки на Врабчо, за да не е бос през зимата, Меца поставила вазата да краси масата, на която всички хапнали семена. И тогава животните разбрали нещо много важно, че могат да бъдат истински щастливи само, когато имат приятели.

Така живеели дружно четиримата приятели дълги години. А заради тяхната история ние казваме, че **СКРОМНОСТТА КРАСИ ЧОВЕКА**, т.е. че трябва да ценим малките неща, които имаме и да се радваме на тях.

Затова деца помислете хубаво какво ще поискате като подарък за Коледа от своите родители! И знайте, че някъде там, някой приятел може да се нуждае от вашата помощ и подкрепа.

ПОДАЙТЕ МУ РЪКА!!!

Камелия Максимова Делионова

Елхови лес

O, Tannenbaum

Български текст: А. Ботушарова

Елхови лес, елхови лес,
ти имаш накит прелест.
Сияеш вечно в цвят зелен
и в летен зной, и в зимен ден.
Елхови лес, елхови лес,
ти имаш накит прелест.

Елхови лес, елхови лес,
за тебе пеем ние днес.
Елхите ти на Рождество
за нас създават тържество.
Елхови лес, елхови лес,
за тебе пеем ние днес.

Елхови лес, елхови лес,
ти нас даряваш с младост.
Със своята зеленина
изпълваш с радост ти света.
Елхови лес, елхови лес,
ти нас даряваш с младост.

Тиха нощ, свята нощ

Stille nacht, heilige nacht

Български текст: Тр. Донев

Тиха нощ, Свята нощ
всичко спи сал една
свята двойка над своя син бди,
над главица със руси коси.
А навред тишина, а навред тишина.

Тиха нощ, Свята нощ
вест дойде най-напред
от пастирите секли нощта
чули ангел да носи вестта,
че Христос се роди, че Христос се роди

Тиха нощ, Свята нощ
две очи и във тях
нежен поглед сияещ от смях.
Лъч надежда достигна до нас
за спасителен час, за спасителен час.

Българското републиканско самоуправление,
Столичното българско самоуправление и
Дружеството на българите в Унгария

**ВИ ЖЕЛЯТ
весела Коледа и
честита Нова година!**

A Bolgár Országos Önkormányzat,
a Fővárosi Bolgár Önkormányzat,
a Magyarországi Bolgárok Egyesülete

*kellemes karácsonyi
ünnepeket és
boldog új évet kíván!*

TeleDirect keres telefonos ügyfélszolgálati munkára bolgáruul, és lehetőleg még egy nyugati nyelven beszélő elsősorban nappali egyetemi-főiskolai tanulókat végző munkatársakat.

A feladat egy légitársaság ügyfeleinek kiszolgálása minden nap 6-23 óra között, rugalmas beosztásban, rész vagy teljes munkaidőben.

A munkavégzés helye: Budapest XIII. kerület Váci út, a Forgách u. metrómegállónál. Érdekes, változatos munkát, kiváló nyelvyakorlási lehetőséget, jó keresetet kínálunk.

A jelentkezéseket az office@teledirect.hu címre kérjük.

БАБИНДЕН

в Българския културен дом
(Будапеща, IX кв., ул. Вагохид №62)

На 16 януари 2011 г. (неделя) от 15.00 часа ще се състои традиционният български празник, посветен на бабите-акушерки, на майчинството, на живота.

...и тази година: представяне на обичая, песни, танци, кулинарна изложба, богата програма, изненади

BÁBANAP

а Bolgár Művelődési Házban
(Budapest, IX ker., Vágóhid u. 62)

2011. január 16-án (vasárnap) 15 órától a bábákat és szülésznőket, az anyaságot és az életet ünnepeljük a bolgár hagyomány szerint.
...mint minden évben: a hagyomány bemutatása, dalok, táncok, kulináris kiállítás, gazdag műsor, meglepetések

Дружеството на българите в Унгария
кани най-любезно Вас и Вашето
семейство

на НОВОГОДИШНА вечеринка

в Българския културен дом
на 8 януари 2011 г., събота от 19.00 часа

Богата програма, участници и от
България

Томбола

Запазване на места: в Дружеството на
българите в Унгария (тел.: 216-6560)

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete szeretettel meghívja Önt és kedves családját

*а Bolgár Művelődési Házban 2011.
január 8-án (szombaton) 19.00 órától
tartandó*

újévi báljára

Gazdag program, fellépők Bulgáriából

Tombola

Asztalfoglalás a Magyarországi Bolgárok
Egyesületénél (tel.: 216-65-60)

Програмата •• Program

Български културен дом

Bolgár Művelődési Ház

м е с е ц я н у а р и 2 0 1 1 г .

•• 2 0 1 1 . j a n u á r

5, сряда	17.00	Малко театро - Театрално ателие
6, четвъртък	10.00	Богоявление - Света божествена литургия в православния храм "Св. Св. Кирил и Методий"
8, събота	19.00	Новогодишна вечеринка
12, сряда	18.00	Киноклуб: „Ти, който си на небето” По повестта "Балада за Георг Хених" на Виктор Пасков София през 50-те години. Самотен и забравен от всички в приземния етаж на старата къща, преживява последните си дни старият чешки майстор - основателят на българската лютиерска школа Георг Хених. Тук той среща своя последен ученик - малкият цигулар Виктор. Пред очите на надареното и чувствително дете Хених открива приказния свят на музиката, нежността, добротата, независимо от страшната нищета на материалния свят, който обитава, от духовната и нравствена пустота, от господството на догмите в периода на култа към личността. Ненатрапчиво, но убедително, той внушава на малкия Виктор, че човекът може да бъде физически унищожен, но духовно не може да бъде победен. Това помага на момчето да разграничава доброто от злото и да продължи да живее.
16, неделя	15.00	Бабинден в Българския културен дом
19, сряда	18.00	Литературно кафене: Емилиян Станев: "Антихрист"
26, сряда	18.00	Творчески клуб

5., szerda	17.00	Malko Teatro - Színházi Műhely
6., csütörtök	10.00	Vizkereszt - Istentisztelet a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templomban
8., szombat	19.00	Újévi est
12., szerda	18.00	Filmklub - Ti, kojto szi na nebeto
16., vasárnap	15.00	Bábanap - Bolgár Művelődési Ház
19., szerda	18.00	Irodalmi kávéház - Emilian Sztanev Az Antikrisztus című könyvének bemutatása
26., szerda	18.00	Alkotók klubja

Állandó programok

péntek 18.00
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek
(VI. Bajza u. 44.)

minden hónap
első szerdája, 10.00
Nyugdijasklub

Издание на Българското
републиканско самоуправление,
1093 Будапеща, ул. Лония 41

Редакция

Андреа Генат (главен редактор),
Беата Будаи, Моника Тютюнкова,
Светла Кюсева
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда
за национални и етнически малцинства в Унгария, СБС и на
Българските самоуправления в
IV, V, VIII, IX, XIII, XIV, XV, XVIII, XXI и XXIII район на
Будапеща
и във Фелпшожолца, Печ, Сегед, Халастелек, Дунахарсти,
Дунакеси, Лорев, Мишколц, Дебрецен, Сигетсент-
миклош, Ерд и Естергом.

B o l g a r H I R E K

A Bolgár Országos Önkormányzat
(1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság

Genát Andrea (főszerkesztő), Budai Beáta,
Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségéért
Közalapítvány,
a FBÖ és a IV, V., VIII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XXI. és XXIII.
kerületi, valamint a Felsőszolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki,
a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Lőrési, a Miskolci, a Debreceni, a
Szigetszentmiklósi, az Erdi és az Esztergomi Bolgár Kisebbségi
Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

MS Mester Stúdió, iGlobe

ф е в р у а р и
••
f e b r u á r

2, сряда	17.00	Малко театро Театрално ателие	2., szerda	17.00	Malko Teatro - Színházi Műhely
9, сряда	18.00	Киноклуб: „Хиндемит”	9., szerda	18.00	Filmklub - Hindemit
16, сряда	19.00	Литературно кафене: Алек Попов "Мръсни сънища"	16., szerda	19.00	Irodalmi kávéház - Alek Popov: Piszkos álmok
23, сряда	18.00	Творчески клуб	23., szerda	18.00	Alkotók klubja

A rendezők a műsorváltoztatás jogát fenntartják. Az aktuális programról tájékozódjon a www.bolgarok.hu weboldalon
Organizаторите си запазват правото за промени в програмата. За актуалните събития можете да се информирате на www.bolgarok.hu

в а ж н и а д р е с и •• к о з ъ р д е к ъ ц и м е к

Magyarországi Bolgárok
Egyesülete
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkor-
mányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkor-
mányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság
Nagykövetsége
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Pravosláv Templom
1097 Bp., Vágóhid u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgár Nyelvoktató
Kisebbségi Iskola
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-
Magyar Általános Iskola és
Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Kétnyelvű
Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem
és Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhid u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621